

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

6 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 6 grudnia 2023 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej V.1 S.A. w K. (obecnie K. Spółka Akcyjna w K.)
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 3 lipca 2020 r., I AGa 141/19,
w sprawie z powództwa V. S.A. w W. (poprzednio A. S.A. w W.)
przeciwko V.1 S.A. w K. (obecnie K. Spółka Akcyjna w K.)
o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia pozwanemu do dnia zapłaty tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

[D.Z.]

UZASADNIENIE

Powódka A. S.A. w W. (obecnie V. S.A. w W.) wniosła o zasądzenie od pozwanej V.1 S.A. w K. kwoty 2 761 866,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 21 marca 2014 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnego świadczenia uzyskanego przez pozwaną w związku ze ziszczeniem się zastrzeżonego w umowie łączącej strony warunku rozwiązującego oraz kwoty 224 000 zł z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia w związku ze spełnieniem przez powódkę świadczenia, do którego ta nie była w ogóle zobowiązana. Nadto powódka wniosła o zasądzenie kosztów postępowania.

Wyrokiem z 27 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w pkt. I zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 160 828,77 zł; w pkt. II zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 190 969,52 zł tytułem kosztów postępowania; w pkt. III oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Na skutek wniosku powódki o uzupełnienie wyroku, wyrokiem uzupełniającym z 17 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w pkt. I. uzupełnił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 27 lutego 2019 r. sygn. IX GC 1145/17 w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki od kwoty 2 160 828,77 zł ustawowe odsetki od 21 marca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r., a do 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty odsetki ustawowe za opóźnienie; w pkt. 2 w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Wyrokiem z 3 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie, po rozpoznaniu apelacji pozwanej od obydwu wyroków w pkt. 1 zmienił wyrok uzupełniający z 17 kwietnia 2019 r. w ten sposób, że wniosek o uzupełnienie wyroku oddalił; w pkt. 2 oddalił apelację od wyroku z 27 lutego 2019 r.; w pkt. 3 rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji, zgodnie z którymi ustalono, że strony współpracowały z H. Sp. z o.o. Ta ostatnia podjęła się realizacji projektu dla P. S.A. polegającego na rozbudowie istniejącej infrastruktury serwerowo - storage'owej opartej na sprzęcie produkowanym przez H. Projekt ten wewnątrz sieci H. pierwotnie miał być realizowany w ramach łańcucha

dystrybucyjnego sieci dystrybucyjnej H., w oparciu o tzw. „OPG” („Wytyczne realizacji zamówienia”). W tym łańcuchu dystrybucyjnym H. pełniła rolę producenta, pozwana V.1 S.A. - rolę dystrybutora nr 1 zaś A. S.A. - dystrybutora nr 2. P. S.A. był klientem końcowym. W ramach tego zadania spółka V.1 miała kupić towar od H. i następnie odsprzedać A. celem bezpośredniej dostawy i obsługi P. W lipcu 2012 r. H. sprzedała pozwanemu sprzęt potrzebny do realizacji projektu. W sierpniu 2012 r. ogłoszono przetarg na realizację projektu dla P., który wygrała A., jednakże P. odmówiła podpisania z A. umowy i ogłosiła kolejny przetarg, który - jak planowano - miał zostać rozstrzygnięty na przełomie listopada i grudnia 2012 r. W związku z unieważnieniem dotychczasowego przetargu, w październiku 2012 r., H. zwróciła się do powoda o odkupienie od pozwanego (poza systemem OPG), w oderwaniu od Wytycznych zamówienia do projektu dla P., w ramach wyjątkowej sytuacji jaka zaistniała, sprzętu niezbędnego do realizacji przedmiotowego projektu - na okres opóźnienia w rozstrzygnięciu drugiego przetargu. Wynikało to z faktu zalegania sprzętu na magazynach V.1. co wpływało bezpośrednio na złe wyniki finansowe tej spółki, jak też osób odpowiedzialnych w H. za sprzedaż sprzętu tym podmiotom - co w kontekście zbliżającego się końca roku obrotowego w dniu 31 października 2012 r. stanowiło problem do rozwiązania w ramach grupy H. Złe wyniki finansowe dystrybutora H. uniemożliwiały również uzyskanie kredytowania działalności. Stąd rozwiązanie związane z „przesunięciem” sprzętu do innego podmiotu w ramach grupy H. i poza procedurami, które zwyczajowo miały miejsce. W dniu 5 października 2012 r., w odpowiedzi na prośbę powoda, H. potwierdziło mailowo dokonane uprzednio w drodze negocjacji ustalenia co do warunków transakcji trójstronnej, tj.: „że w przypadku braku realizacji projektu dla P. do dnia 20 grudnia 2012 roku, powód będzie uprawniony do bezkosztowego zwrotu towaru do H. tą samą drogą, którą został zakupiony, czyli poprzez V.1” (co było związane również z obowiązkiem wystawienia przez pozwanego faktury korygującej). Dosłownie użyto zwrotów: „plany awaryjne, nie życzę ich uruchomienia ale są” i „bezkosztowy zwrot sprzętu do fabryki tą samą drogą, którą został zakupiony-korekty faktur”. Z kolei 9 października 2012 r. pozwana potwierdziła mailowo, że jeśli projekt nie zostanie zrealizowany do 20 grudnia 2012 r. to powódka będzie uprawniona do bezkosztowego zwrotu sprzętu do H. poprzez V.1 S.A., w drodze korekty faktur VAT. W konsekwencji 10 października

2012 r. powódka oficjalnie złożyła zamówienie u pozwanej na sprzęt przeznaczony do obsługi projektu, a złożenie zamówienia było wykonywaniem umowy sprzedaży zawartej 9 października 2012 r. i zostało dokonane w sposób przyjęty przez strony w ramach ich współpracy, na standardowym formularzu, w sposób znany obu stronom. Opis produktów uwidoczniono w fakturze VAT z 11 października 2012 r. (nr [...]); cena sprzedaży wynosiła brutto 2 958 609,98 zł; dostawa została zrealizowana 12 października 2012 r.; w dniu 12 listopada 2012 r. nastąpiła zapłata w pełnej wysokości ceny.

W grudniu 2012 r. A. ponownie wygrało przetarg dla projektu P., jednak w P. zmienił się zarząd i podmiot ten ponownie odstąpił od zawarcia umowy na dostawę sprzętu.

Od grudnia 2012 r. do marca 2014 r. H. prowadziła rozmowy z P. odnośnie do realizacji projektu i zapewniała powoda o tym, że projekt zostanie zrealizowany, wydając wyraźną dyspozycję, iż towar ma pozostać do czasu ostatecznego rozwiązania sprawy Projektu w magazynach A. Ostatecznie do realizacji tego projektu nie doszło i w dniu 14 marca 2014 r. powodowa spółka, bez uprzedzenia, zwróciła pozwanej towar do jej magazynu o wartości 2 630 828,57 zł brutto. Powódka nie zwróciła towaru o wartości 327 781,41 zł, który odsprzedała na wolnym rynku. Następnie Sąd odnotował treść korespondencji między stronami, w tym dotyczącą żądania powódki kierowanego do strony pozwanej wystawienia faktury korygującej.

Sąd Okręgowy przyjął, że - co do zasady - roszczenie powódki jest zasadne, bowiem strony zawarły umowę sprzedaży pod warunkiem rozwiązującym, o ile do dnia 20 grudnia 2012 r. nie dojdzie do realizacji projektu. Skoro zatem do realizacji przedmiotowego projektu nie doszło, to umowa sprzedaży uległa rozwiązaniu z dniem 20 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy wskazał, że strona powodowa objęła roszczeniem część ceny za uzyskany towar tj. 2 761 866,80 zł, pomniejszając dochodzoną kwotę w stosunku do zapłaconej za towar ceny o kwotę 196 743,18 zł. Sąd ustalił, że powodowa spółka zbyła na wolnym rynku towar o wartości 327 781,41 zł. Tym samym dochodzone roszczenie winno być obniżone o dalszą kwotę 131 038,23 zł (327 781,41 zł – 196 743,18 zł). Tym samym roszczenie powódki było uzasadnione do kwoty 2 630 828,57 zł. Za bezzasadne Sąd I instancji

uznał roszczenie o zapłatę kwoty 224 000 zł z tytułu odpłatności za przechowywanie towaru.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie skargę kasacyjną wywiodła pozwana, zaskarżając go w części tj. w zakresie pkt. 2 oraz pkt. 3.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na:

a) obrazie art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 193 § 1 i 2 k.p.c. oraz w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 386 § 1 k.p.c., oraz w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie tego, że w sprawie w pozwie z 22 lipca 2014 r. a następnie w piśmie modyfikującym powództwo z 8 lutego 2016 r. zostały wskazane przez powódkę wzajemnie wykluczające się cztery podstawy faktyczne żądania pozwu, co należy traktować jako równoznaczne z niewskazaniem podstawy faktycznej w rozumieniu art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i co w konsekwencji powinno prowadzić do oddalenia powództwa w całości przez Sąd Okręgowy w Krakowie a następnie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, podczas gdy zarówno wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 27 lutego 2019 r., jak i wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 3 lipca 2020 r., były wyrokami zasądzającymi zgłoszone roszczenie, co oznacza, że doszło w przypadku każdego z tych wyroków do orzeczenia ponad zgłoszone żądanie w rozumieniu art. 321 § 1 k.p.c.;

b) obrazie art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c. oraz w zw. z art. 381 k.p.c. i w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez oddalenie wniosku pozwanej złożonego w pkt 47 apelacji z 10 kwietnia 2019 r. o rozpoznanie postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 13 lutego 2019 r. w przedmiocie oddalenia wniosku dowodowego pozwanej złożonego w piśmie z 13 kwietnia 2015 r. oraz ponowionego w piśmie z 21 października 2015 r. oraz w piśmie z 13 grudnia 2017 r. o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oraz dopuszczenie tego dowodu z opinii biegłego w zakresie niezbędnym do określenia ewentualnego wzbogacenia pozwanej zgodnie z twierdzeniami wskazanymi w pkt VIII uzasadnienia apelacji z dnia 10 kwietnia 2019 r., który to wniosek dowodowy został ponowiony w trakcie postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w piśmie z 26 czerwca 2020 r. a w konsekwencji

niedokonanie ustaleń faktycznych w postaci zbadania rzeczywistego stanu wzbogacenia i zubożenia każdej ze stron;

c) obrazie art. 309 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. i w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie dowodu złożonego przy piśmie z 26 czerwca 2020 r. w postaci ekspertyzy rzeczoznawcy X. P.B. w celu wykazania faktów z niej wynikających, a w szczególności faktów następujących: (i) wartości rynkowej towaru, licencji na oprogramowanie oraz usług zakupionych przez powódkę od pozwanej za cenę 2 958 609,98 zł oszacowanej na dzień zwrotu towaru, tj. 14 marca 2014 r. oraz (ii) wysokości różnicy pomiędzy ceną sprzedaży towaru, licencji na oprogramowanie oraz usług zakupionych przez powódkę od pozwanej, a wartością towaru, licencji na oprogramowanie oraz usług zwróconych pozwanej 14 marca 2020 r. oraz (iii) wysokości różnicy pomiędzy kwotą 2 610 828,77 zł odpowiadającą cenie zapłaconej za część towaru, licencji na oprogramowanie oraz usług zakupionych przez powódkę od pozwanej, a wartością towaru, licencji na oprogramowanie oraz usług zwróconych pozwanemu 14 marca 2020 r., a w konsekwencji niedokonanie ustaleń faktycznych w postaci zbadania rzeczywistego stanu wzbogacenia i zubożenia każdej ze stron.

Skarżąca zarzuciła również naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną ich wykładnię lub niewłaściwe ich zastosowanie polegające na:

a) błędnym zastosowaniu art. 65 § 1 i 2 k.c. przez nieprawidłowe ustalenie zgodnego zamiaru stron wynikającego z ich oświadczeń woli, z wykonywania przez nie umowy oraz z towarzyszących temu okoliczności, a w rezultacie przyjęcie, że treść umowy zawartej pomiędzy stronami obejmowała zastrzeżenie warunku rozwiązującego, podczas gdy prawidłowa rekonstrukcja oświadczeń woli stron prowadzi do wniosku, że strony w rzeczywistości umówiły się o to, że: (i) powódce przysługuje prawo do zwrotu produktów do H. na zasadach, które powódka uzgodniła z H. oraz (ii) powódka chcąc wykonać ww. prawo do zwrotu produktów ma obowiązek dokonać ich zwrotu do H. w terminie do 20 grudnia 2012 r. oraz (iii) po dokonaniu przez powódkę zwrotu do H. w terminie do 20 grudnia 2012 r., pozwana wystawi powódce fakturę korygującą na zwrócone produkty;

b) błędnej wykładni art. 89 k.c. w zw. z 90 k.c. w zw. z art. 94 k.c. oraz w zw. z art. 353¹ k.c. przez przyjęcie, że dopuszczalne było zastrzeżenie warunku rozwiązującego uzależniającego skutek czynności prawnej od wystąpienia zdarzenia przyszłego w sytuacji, w której zdarzenie to miałoby nastąpić po wykonaniu zobowiązania i następującym w tym trybie jego umorzeniu;

c) błędnej wykładni art. 405 k.c. w zw. z art. 409 k.c. oraz w związku z art. 410 § 1 i 2 k.c. przez przyjęcie, że w sprawie zarówno powódce jak i pozwanej przysługuje oddzielne roszczenie o zwrot spełnionego przez każdą z tych stron nienależnie świadczenia, którego wysokość może być określona bez zbadania stanu wzbogacenia i zubożenia każdej ze stron, a w konsekwencji wadliwe uznanie, że pozwana została wzbogacona na kwotę 2 610 828,77 zł.

Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z przepisami. Ewentualnie, pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości oraz zobowiązanie powódki V. S.A. z siedzibą w W. do zwrotu pozwanej V.1 S.A. z siedzibą w K. świadczenia spełnionego przez pozwaną na podstawie wyroku z 3 lipca 2020 r. w kwocie w łącznej wysokości 2 813 048, 29 zł, na którą składa się zasądzona kwota roszczenia głównego w wysokości 2 610 828,77 zł oraz kwota kosztów postępowania przed Sądem I instancji w wysokości 190 969,52 zł oraz kwota kosztów postępowania przed Sądem II instancji w wysokości 11 250 zł a także o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym wg norm przepisanych.

Skarżący wniosł o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

Powódka w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz każdorazowo o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 398¹¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną na posiedzeniu niejawnym, chyba że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a skarżący złożył w skardze kasacyjnej wniosek o jej rozpoznanie na rozprawie. Sąd Najwyższy może także rozpoznać skargę kasacyjną na rozprawie, jeżeli przemawiają za tym inne względy. Z uwagi na okoliczność, że w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, co jednoznacznie wynika z dalszej części uzasadnienia, zaś za rozpoznaniem na rozprawie nie przemawiają inne względy, Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym.

2. Niezrozumiały jest pierwszy z podniesionych w skardze zarzutów kasacyjnych. Zarzut ten dotyczy obrazy art. 187 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 193 § 1 i 2 oraz w zw. z art. 321 § 1 oraz w zw. z art. 386 § 1 oraz w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. O ile bowiem zrozumiały jest wywód pozwanej odnoszący się do charakteru ewentualnego roszczeń powódki, o tyle całkowicie niejasne pozostaje, jaki ma on związek z art. 386 § 1 k.p.c., który dotyczy zmiany zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy przez sąd drugiej instancji w razie uwzględnienia apelacji. Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok uzupełniający z 17 kwietnia 2019 r. w ten sposób, że wniosek o uzupełnienie wyroku oddalił, a także oddalił apelację od wyroku z 27 lutego 2019 r. Pozwana w części motywacyjnej skargi nie tylko nie uzasadniła zarzutu w tym zakresie, ale nawet się do niego nie odniosła. Z uwagi na powyższe tak sformułowany zarzut nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

3. W odniesieniu do drugiego z podniesionych zarzutów naruszenia prawa procesowego pozwana nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zakresie, w jakim powołany przepis kreuje obowiązek uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 marca 2018 r., I UK 218/17, spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. obejmuje m.in. wskazanie naruszonych przepisów prawa oraz wyjaśnienie, na czym to naruszenie polega, dodatkowo w razie sformułowania podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżący powinien wyjaśnić, jaki wpływ na wynik sprawy

miało to uchybienie. Jednocześnie Sąd Najwyższy podkreślił, że uzasadnienie podstaw kasacyjnych polega na wyjaśnieniu na czym polega zarzucane naruszenie prawa za pomocą zwięzłego i zarazem rzeczowego przedstawienia argumentacji prawniczej w celu wykazania ich zasadności.

Przenosząc powyższe na realia rozpoznawanej skargi kasacyjnej wskazać należy, że pozwana nie uzasadniła podniesionego zarzutu przy użyciu argumentacji prawniczej. Uzasadnienie zarzutu sprowadza się bowiem do opisu postępowania przed Sądem Apelacyjnym (pkt. 36-40 uzasadnienia), wskazania celu podejmowanych przez pozwaną przed sądem drugiej instancji czynności oraz konkluzji, że „w sprawie doszło do wydania wyroku, który dla pozwanej jest wyjątkowo krzywdzący” (pkt 41 uzasadnienia). Konsekwentnie, poza ogólnym zakwestionowaniem postępowania sądu drugiej instancji, pozwana nie uzasadniła na czym w istocie polegało naruszenie wymienionych w ramach zarzutu przepisów postępowania, a w istocie nawet się do nich nie odniosła. Z uwagi na powyższe także drugi z podniesionych zarzutów nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

4. Tą samą wadą dotknięty jest trzeci z podniesionych zarzutów naruszenia przepisów postępowania tj. art. 309 w zw. z art. 227 w zw. z art. 381 w zw. z art. 382 w zw. z art. 386 § 1 oraz w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Jego uzasadnienie ponownie sprowadza się wyłącznie do przytoczenia okoliczności faktycznych (pkt. 42-43 uzasadnienia) i ogólnej konkluzji, że „Sąd Apelacyjny w Krakowie nie uwzględnił faktów, które wynikają z przedłożonej ekspertyzy i ten wniosek dowodowy pozwanej pominął. Tymczasem jego pozytywne rozpoznanie miało znaczenie dla rozstrzygnięcia z przyczyn opisanych w pkt 41 powyżej” (pkt 44 uzasadnienia). Ponownie więc pozwana nie wyjaśniła, przy zastosowaniu stosownej argumentacji prawniczej, na czym polegało naruszenie powołanych w ramach zarzutu przepisów postępowania z osobna ani *en bloc*. W konsekwencji zarzut nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

5. Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Norma ta systemowo powiązana jest z art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy

związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z powyższego wynika, że podstawy skargi kasacyjnej nie może stanowić polemika skarżącego z wynikami oceny dowodów dokonanej przez sąd II instancji, a także kwestionowanie prawidłowości ustaleń tego sądu stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia. W szczególności niedopuszczalne jest podważanie dokonanej przez sąd II instancji oceny w ramach zasady swobodnej oceny dowodów oraz trafności poczynionych ustaleń faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 sierpnia 2016 r., V CSK 682/15).

Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych, konsekwentnie każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny (zob. przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z: 8 marca 2010 r., II PK 260/09; 13 września 2011 r., I UK 417/10; 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06; postanowienia Sądu Najwyższego z: 3 października 2023 r., I CSK 2787/23; 26 września 2023 r., I CSK 4541/22; 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3038/22; 12 kwietnia 2023 r., I CSK 5298/22).

6. Przenosząc powyższe na realia rozpatrywanej skargi wskazać należy, że już samo sformułowanie pierwszego z zarzutów naruszenia prawa materialnego tj. „błędne zastosowanie art. 65 § 1 i 2 k.c. przez nieprawidłowe ustalenie zgodnego zamiaru stron wynikającego z ich oświadczeń woli, z wykonywania przez nie umowy oraz z towarzyszących temu okoliczności, a w rezultacie przyjęcie, że treść umowy zawartej pomiędzy stronami obejmowała zastrzeżenie warunku rozwiązującego, podczas gdy prawidłowa rekonstrukcja oświadczeń woli stron prowadzi do wniosku, że strony w rzeczywistości umówiły się o to, że: (i) powódce przysługuje prawo do zwrotu produktów do H. na zasadach, które powódka uzgodniła z H. oraz (ii) powódka chcąc wykonać ww. prawo do zwrotu produktów ma obowiązek dokonać ich zwrotu do H. w terminie do 20 grudnia 2012 r. oraz (iii) po dokonaniu

przez powódkę zwrotu do H. w terminie do 20 grudnia 2012 r., pozwana wystawi powódce fakturę korygującą na zwrócone produkty” *prima facie* wskazuje, że pod pozorem błędnego zastosowania przepisów prawa materialnego pozwana kwestionuje dokonaną przez Sąd II instancji ocenę dowodów oraz prawidłowość ustaleń stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia.

7. Analiza drugiego z podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego, tj. „błędnej wykładni art. 89 k.c. w zw. z 90 k.c. w zw. z art. 94 k.c. oraz w zw. z art. 353¹ k.c. przez przyjęcie, że dopuszczalne było zastrzeżenie warunku rozwiązującego uzależniającego skutek czynności prawnej od wystąpienia zdarzenia przyszłego w sytuacji, w której zdarzenie to miałyby nastąpić po wykonaniu zobowiązania i następującym w tym trybie jego umorzeniu”, również prowadzi do wniosku, że pozwana w istocie polemizuje z ustaleniami faktycznymi i dokonaną przez Sąd II instancji oceną dowodów. Wyjaśniając zarzut naruszenia art. 89 k.c. pozwana wskazała bowiem, że „w sprawie takie zdarzenie nie mogło być rozumiane jako warunek, gdyż wystąpienie obu tych okoliczności (...) nie mogło nastąpić do dnia 20 grudnia 2012 r. Nie było to możliwe z uwagi na przebieg procedury przetargowej. Umowa, która dotyczyła realizacji zamówienia, musiała być zawarta w terminie późniejszym” (pkt 65 uzasadnienia). Następnie, rozwijając zarzut, podkreśliła: „podobna sytuacja występuje w sprawie – tutaj w ogóle nie można było zastrzec warunku rozwiązującego. Mamy bowiem do czynienia z umową, która została zawarta i wykonana w październiku 2012 r. (świadczenie było jednorazowe), a strony umowy w ogóle nie brały pod uwagę tego, że warunek (jakikolwiek zdarzenie rzeczywistości miałyby taki warunek stanowić) zostanie spełniony przed spełnieniem świadczenia umownego” (pkt 66 uzasadnienia). W ostatnim zaś punkcie uzasadnienia drugiego z podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego pozwana wskazała: „takie ujęcie transakcji powinno prowadzić właśnie do wniosków przeciwnych – że w sprawie nie mógł być zastrzeżony warunek rozwiązujący” (pkt 69 uzasadnienia).

Zauważyć ponadto należy, że sformułowana przez pozwaną argumentacja, oparta w jej ocenie o wykładnię systemową, zawarta w pkt. 67 uzasadnienia, nie jest w istocie powiązana z podniesionym zarzutem. Pozwana bowiem nie podniosła zarzutu naruszenia art. 589 i 592 § 2 k.c.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że niezwykle lakoniczne uzasadniony został zarzut naruszenia art. 353¹ k.c. Pozwana wskazała, że „[m]amy tu do czynienia z naruszeniem własności (natury) stosunku w znaczeniu szerszym. W tym rozumieniu sprzeczna z naturą stosunku byłaby taka kreacja zobowiązania, która wykraczałaby poza ramy stosunku akceptowanego w sferze danego ustawodawstwa”. Teza ta nie została, jednakże uzasadniona, a w szczególności odniesiona do realiów sprawy.

8. Niezasadny jest zarzut „błędnej wykładni art. 405 k.c. w zw. z art. 409 k.c. oraz w związku z art. 410 § 1 i 2 k.c. przez przyjęcie, że w sprawie zarówno powódce, jak i pozwanej, przysługuje oddzielne roszczenie o zwrot spełnionego przez każdą z tych stron nienależnie świadczenia, którego wysokość może być określona bez zbadania stanu wzbogacenia i zubożenia każdej ze stron, a w konsekwencji wadliwe uznanie, że pozwana została wzbogacona na kwotę 2 610 828,77 zł”. Zauważyć bowiem należy, że Sąd Apelacyjny nie zastosował w sprawie art. 409 k.c., a zatem nie mógł dokonać jego błędnej wykładni.

9. Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 389¹⁴ k.p.c., oddalił skargę kasacyjną, zaś o zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 8 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za adwokackie.

[D.Z.]

[ał]